

plir. sign: 23.5/9.14 -1-
23.6/1.3.4
23.8/10.28, 31, 38, 39, 52, 115
IKKUNAPUHEUTUS

PIENI POHJOISPATTERI LÄNSISEINÄ D101-201

Pienen pohjoispatterin huoneen D101 länsiseinä ulottui myös toiseen kerrokseen D201 (piirros)) Seinä on itseasiassa Kellotornin muuria. Osa seinää, joka alkaa 700cm pohjoisreunasta etelään oli uudempaa muurasta eikä ollut muun seinän kanssa samansuuntainen vaan liittyi muuhun länsiseinään 155 asteen kulmassa ja eteläseinään 111 asteen kulmassa. Tämä osa seinää oli 730cm korkea ja 240cm leveä. Se oli muurattu lohkotuista, muodoltaan hyvin säännönmukaisista, suorakaiteen mallisista kivistä, erittäin tasaisin ja säännöllisin varvein, joissa suhteissa se poikkesi kaikista muista huoneen seinistä, Kiilakiviä ei ollut lainkaan käytetty. Kivien keskikoko oli 18x35cm, suurimmat 23x75cm. Laasti tässä osassa seinää oli vaalean kellertävää, sisälsi kalkkia, hienoa hiekkaa, tiilimurskaa, ilmeisesti tiilen aiheuttamia punertavia juovia, joitain harvoja suurehkoja kiviä n.1-3cm. Seinä oli saumattu ilmeisesti varsin myöhäisellä (1920) laastilla. Se oli sekundäärisessä liitteessä muuhun länsiseinään. Sen sijaan se ei ollut liitteessä eteläseinään vaan tuntui päättyvän sen pintaan.

Seinän vanhempi osa oli et. reunassa 870cm korkea. Huoneen D201 katto oli viisto, joten seinän korkeus korkeimmalla kohdallaan (n.90cm pohjoisseinästä etelään) oli 1100cm. Siinä kohdin puhkaisi seinän tasolla +97.40 puolustuskäytävä ja seinän ~~korkeus~~ korkeus oli siten vain 980cm pohjoisreunassa. Seinän lev. ylhäällä oli 900cm, alhaalla 700cm. Seinä jatkui viiston vesikaton yli et.päässä n. 600cm, pohj. päässä n. 100cm pitkin Kellotornin pintaa, jossa se liittyi etelässä savuhormiin. Pohjoisreuna oli huomattavasti paksumpi kuin muu osa muuria. (ks.Olavlinnan valokuva n:o 12) Seinä oli muurattu luonnonkivistä, joukossa lohkotuja kiviä sekä pieniä liuskekiviä kiilakivinä. Muurauksessa oli pyritty varveihin, jotka eivät ole yhtä säännöllisiä kuin et.seinässä ja edellä mainitussa länsiseinän et.päässä. Seinä ei ollut liitteessä pohjoisseinään, vaan pohjoisseinä päättyi länsiseinän pintaan. Länsiseinä on itseasiassa Kellotornin muuria. Laasti vaaleaa, harmaata, sisälsi karheaa hiekkaa, kalkkia, vähäisessä määrin tiilimurskaa. Seinä oli saumattu ilmeisesti varsin myöhään (1900-luvulla?) kovalla valkoisella laastilla.

Seinällä olevat parrunkolot sijaitsivat seuraavasti:
tasolla +90.00 saumasta 50cm pohjoiseen, tasolla +91.20 75cm ja 230cm,
" +92.95 110cm ja 370cm saumasta pohjoiseen (viimeinen keskellä holvikantaa) Tasolla +94.60 neljä parrunkoloa saumasta 45cm, 155cm, 325cm ja 567cm pohjoiseen. Tasolla +95.80 yksi kolo aivan seinän pohj. reunassa (n.17cm reunasta). Parrunkolojen läpimitta oli n. 13-16cm.

Seinän poikki kulki holvikannat, joiden eteläpää ulottui seinässä olevaansaumaan n. tasolla +92.30. Kannassa oli kaksi kaarta, eteläisempi ulottui korkeimmalla kohdallaan tasolle +93.55. Kummankin kaaren välissä oleva tyvi oli alimmasta kohdastaan tasolla +91.65. Pohjoisen kaaren korkein kohta oli tasolla +93.60, pohjoistyyvi tasolla +92.00. Holvikannan korkeus oli n. 50-70cm, kahden kx kaaren välinen tyvi n. 140cm, et. tyvi 90cm, pohjoistyyvi 115cm. Holvikantojen syvyys n. 13cm (ks. pohjoisseinän invent.kert. s.4)

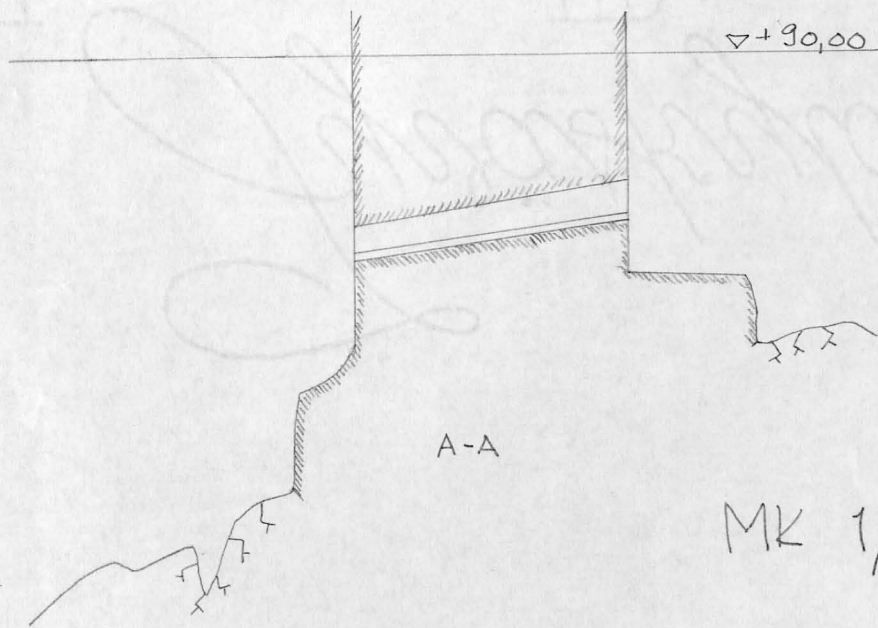
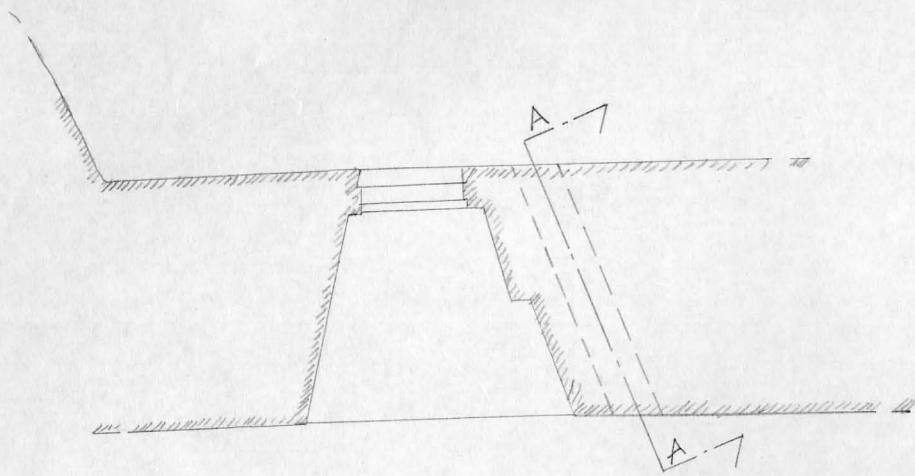
N. 140cm et. reunasta, (tasolla +89.90 oli jäännös 1700-luvulta rakennetusta tiilikaaressa (ks. itäseinä), joka on kulkenut halki huoneen länsi-itä suunnassa. Tiilikaaren jäljellä oleva tyvi oli 145cm leveä, et.reunasta 95cm, pohjoisreunasta 70cm korkea. Kaaren purkamisen johdosta oli tällä kohdin seinässä n. 15cm syvä murtopinta.

Huoneesta D101 johti leveä oviaukko (1700-luvulla puhkaistu) Kellotornin alimpaan huoneeseen B101. Sen korkeudet olivat: et.pielä 194cm, pohj.pielä 192cm, leveys alhaalla 206cm, ylhäällä 195cm.

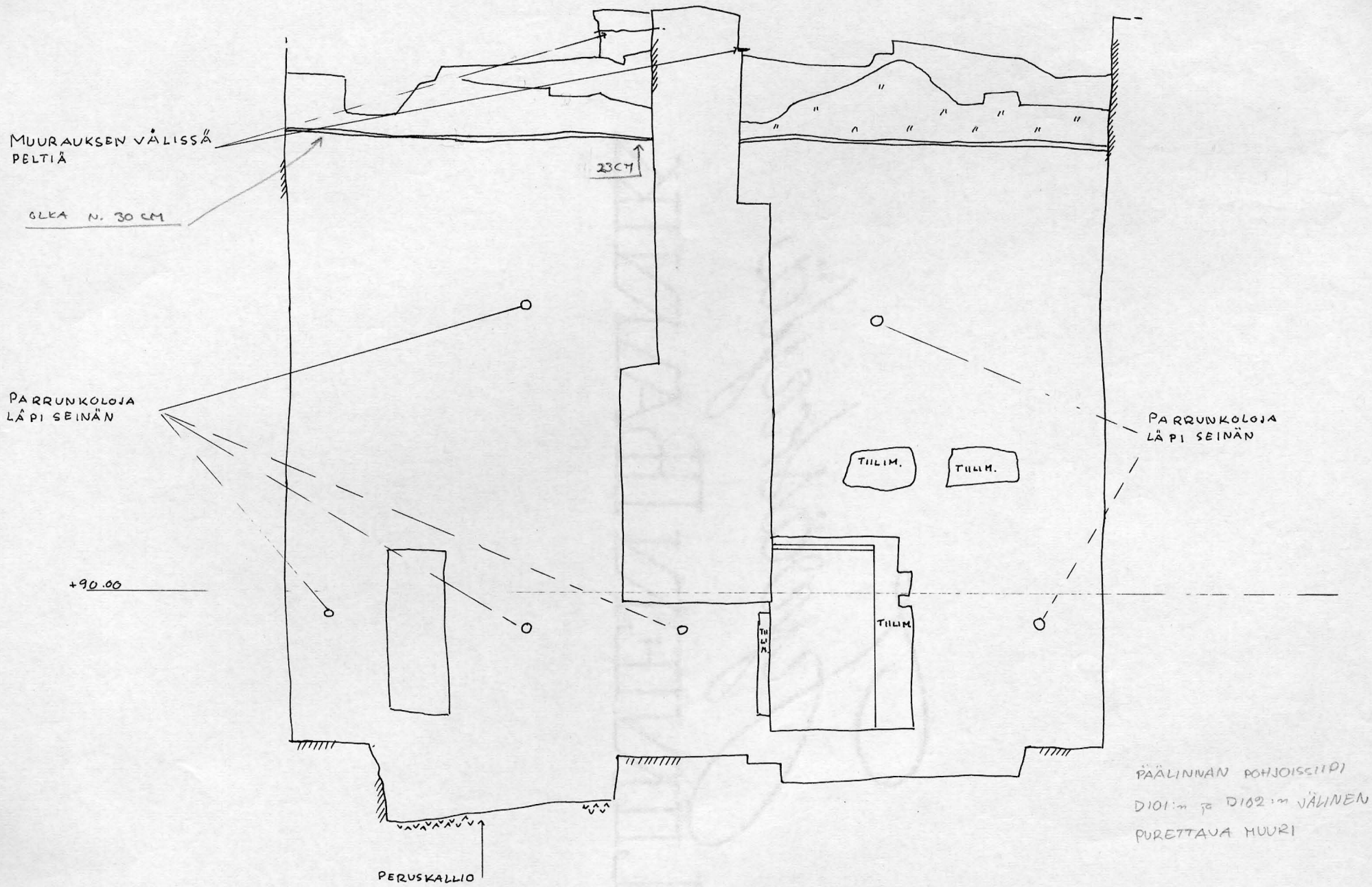
Ovessa oli suora puuholvi, jonka pituus oli 220cm, korkeus 15cm. Oviaukon syvyys oli et.pielessä 260cm, pohj.pielessä 270cm. Oven pielen kulmat olivat hyvin terävät. Pielet eivät eronneet muurista selvällä saumalla siitä huolimatta, että oviaukko oli puhkaistu jälkeen päin

Ylhäällä (D201) oleva oviaukko on rakennettu samaan aikaan kuin muurikin. Pielet olivat muurin harmaakivimuurausta, etupäässä liuskekiveä, eivätkä muodosta mitään omaa kokonaisuutta. Ovessa oli samanlainen syvennys kuin huoneen D203 länsiseinässäkin. Alareuna oli tasolla +94.85, oven korkeudet: et.pieli holvin kantaan 205cm, lakikorkeus 240cm, pohj.pieli 200cm, oven leveys alhaalla 133cm, holvin kannassa 135cm, Sisemmän aukon molemmat pielet 150cm korkeat, leveys 92cm, syvyys 74cm ja 80cm. Kynnys 43cm korkea, 18cm paksu. Holvi oli laesta n. 50cm:n leveydeltä rikkoutunut. Keskellä seinää ylhäällä, alkaen tasalta +97.30 oli tiilinen umpeen muuraus. ~~Se~~ Se ~~jatkui~~ jatkui vinoj vesikaton yli ulkopuolella olevassa osassa, (piirros 2), jossa umpeenmuuraus oli tehty harmaakivillä eikä tiilillä. Vesikaton yläpuolella oleva osa seinää oli n. 950cm leveä. Pohjoisreunassa oli n. 150cm:n levyinen ja n. 240-250cm:n korkuinen epämääräinen muuta muuria paksumpi osa. Sen alaosaan ulottui molemmat oviaukot puolustuskäytävässä D301 (D101:n ylin osa) Joten katon on joskus täytynyt sijaita inventoinnin aikana ollutta vesikattoa ylempänä. Mainittujen oviaukkojen kohdalla oli myös edellä selostettu muurin paksumpi osa vesikaton yläpuolella. Se kaareutui pohjoisessa pitkin Kellotornin muuria puolustuskäytävän kohdalla, jota varten se ilmeisesti oli ollut tarpeen rakentaakin, ~~koska~~ koska käytävän oviaukko muuten olisi ollut liian kapea. Mainittakoon, että samalla kohdin sijaitsee myös Kellotornin huoneessa B 301 seinäkomero, jossa on arveltu sijainneen alunperin portaat (Drake). Komeron sijainti oli suunnilleen puolustuskäytävän ja upseerivankilan portaikon oviaukkojen yläpuolella.

KS. VA70K. 865, 366

HUONE D 101

MUURAUKSEN VÄLISÄ PELTIÄ

OLKA N. 30 CM

23CM

PARRUNKOLOJA LÄPI SEINÄN

+90.00

PERUSKALLIO

PARRUNKOLOJA LÄPI SEINÄN

TILIM.

TILIM.

TILIA

TILIM.

PÄÄLINNAN POHJOISELLE DI01:n ja DI02:n JÄLJEN PURETTAVA MUURI